

Den økonomiske situasjonen

Per 13. oktober 2025

Onsdag 15. oktober legger regjeringen fram sitt forslag til statsbudsjett for 2026. I dette notatet går vi gjennom den økonomiske situasjonen slik den ser ut før budsjettdagen

Innhold

Oppsummering	1
Internasjonal økonomi – handel, toll og usikkerhet.....	2
God vekst i norsk økonomi	2
Arbeidsmarkedet.....	3
Priser, lønninger og renter	4

Oppsummering

Internasjonal økonomi bremser, men ikke dramatisk: Den globale veksten har vært sterkere enn ventet tidligere i 2025, men OECD venter nå en avdemping framover. Høye amerikanske tollsatser og økende handelskonflikter mellom USA, Kina og Europa bidrar til usikkerhet, særlig for små, åpne økonomier som Norge.

Solid oppsving i norsk økonomi: Fastlands-BNP ventes å øke med 1,9 prosent i 2025, opp fra 0,6 prosent i 2024. Økningen drives av lavere renter, ekspansiv finanspolitikk og god reallønnsvekst. Produktivitetsveksten har også tatt seg opp, noe som gir rom for høyere lønnsvekst uten at inflasjonen skyter fart.

Arbeidsledigheten øker moderat – men av «riktige» grunner: AKU-ledigheten har steget til om lag 5 prosent, hovedsakelig fordi flere søker arbeid, ikke fordi etterspørselen etter arbeidskraft faller. Mange nye arbeidssøkere har ikke tidligere deltatt i arbeidslivet, blant annet flyktninger.

Inflasjonen avtar, men holder seg over målet: Prisveksten ligger på 3,6 prosent, og den underliggende inflasjonen (KPI-JAE) på 3,0 prosent. SSB anslår den samlede lønnsveksten i økonomien til å bli 4,9 prosent i 2025, og reallønnsveksten 1,9 prosent.

Renten kuttes forsiktig – men ikke raskt: Norges Bank satte ned styringsrenta til 4,0 prosent i september, men signaliserer at videre kutt vil komme gradvis. Inflasjonen vurderes som mer «seiglivet» enn ventet, og rentereduksjonene vil trolig skje langsommere enn tidligere antatt.

Internasjonal økonomi – handel, toll og usikkerhet.

Den globale økonomien har utviklet seg mer positivt gjennom 2025 enn mange forventet tidligere i år. Imidlertid ser en del av denne utviklingen ut til å være drevet av produksjon og handel som har blitt framskyndet av kommende tollsatser. Amerikansk toll er nå på sitt høyeste siden 1933, og mange av virkningene av denne tollen er ennå ikke realisert. Ifølge [OECD](#)¹ er den globale veksten i ferd med å avta, med økende risiko for handelskonflikter og høy inflasjon og renteøkninger i flere land. OECD peker på at mange land vil måtte avveie mellom inflasjonsbekjempelse og stimulans.

Handelsproteksjonisme og toll spenninger forblir en kilde til usikkerhet — særlig mellom USA og Kina og USA og Europa. Det at Kina før helgen utvidet eksportrestriksjonene på sjeldne jordarter, og Trump deretter varslet 100 prosent ekstra toll på kinesiske varer kan være et uttrykk for et eskalerende konfliktnivå.

OECD advarer om at lavere tilgjengelighet av markeder og styrket tollvern kan påvirke økonomier, særlig små, åpne land som Norge. Av stor betydning for Norske eksportbedrifter er tilgang til Europeiske markeder. Denne er i stor grad regulert av EØS-avtalen, men kan påvirkes av om EU innfører beskyttelsestoll som også rammer Norge. EU har så langt foreslått at Norge og EØS-landene ikke skal påvirkes av beskyttelsestoll på stål, men det er fremdeles uklart om beskyttelsestoll på jernlegeringer også vil gjelde for Norge. I så fall vil Norsk metallindustri oppleve lavere etterspørsel fra EU fremover.

I følge [Statistisk sentralbyrå](#)² vil den økonomiske aktiviteten hos Norges handelspartnere ligge noe under normalen i 2026 og 2027.

God vekst i norsk økonomi

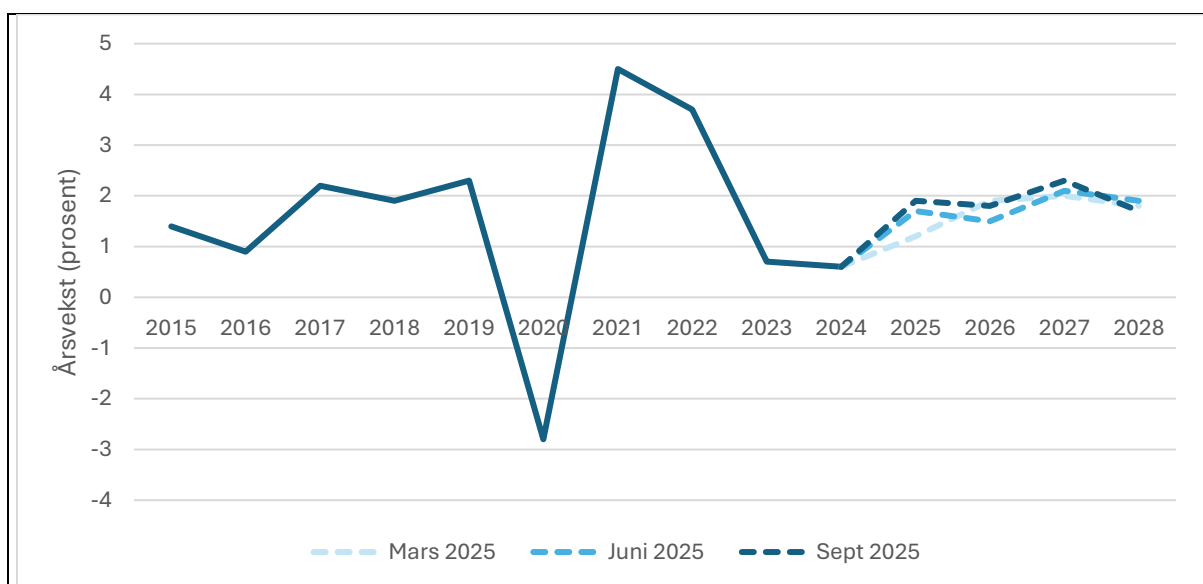
Verdiskapingen i norsk økonomi har tatt seg klart opp så langt i år, etter en periode med relativ lav vekst. Statistisk sentralbyrå forventer nå en vekst på 1,9 prosent i fastlands-BNP i 2025, mot 0,7 og 0,6 prosent i henholdsvis 2023 og 2024. Forventningen til den økonomiske veksten i årene som kommer er bedre nå mot slutten av året, enn den var før sommeren. Dette er illustrert i Figur 1. Veksten holdes oppe av god reallønnsvekst, lavere renter og en ekspansiv finanspolitikk. Bedriftene i Norges banks regionale nettverk forventer også relativt god vekst både i 3. og 4. kvartal, og [Norges bank](#) har også nylig oppjustert sine prognoser for produksjon de kommende tre årene.

Norges bank peker i sin nyeste rapport på at verdiskapingen har steget mer enn sysselsettingen i det siste. Dette gjenspeiler en relativt god vekst i produktiviteten, noe som i seg selv innebærer at økonomien tåler en høyere lønnsvekst uten at det i samme grad leder til høyere prisvekst.

¹ OECD: *Economic Outlook Interim*, 23. september 2025

² Statistisk Sentralbyrå; Økonomiske analyser 3/2025, 16. september

Figur 1: Vekst i fastlands-BNP i Norge – historisk utvikling, samt prognoser fra ulike tidspunkt

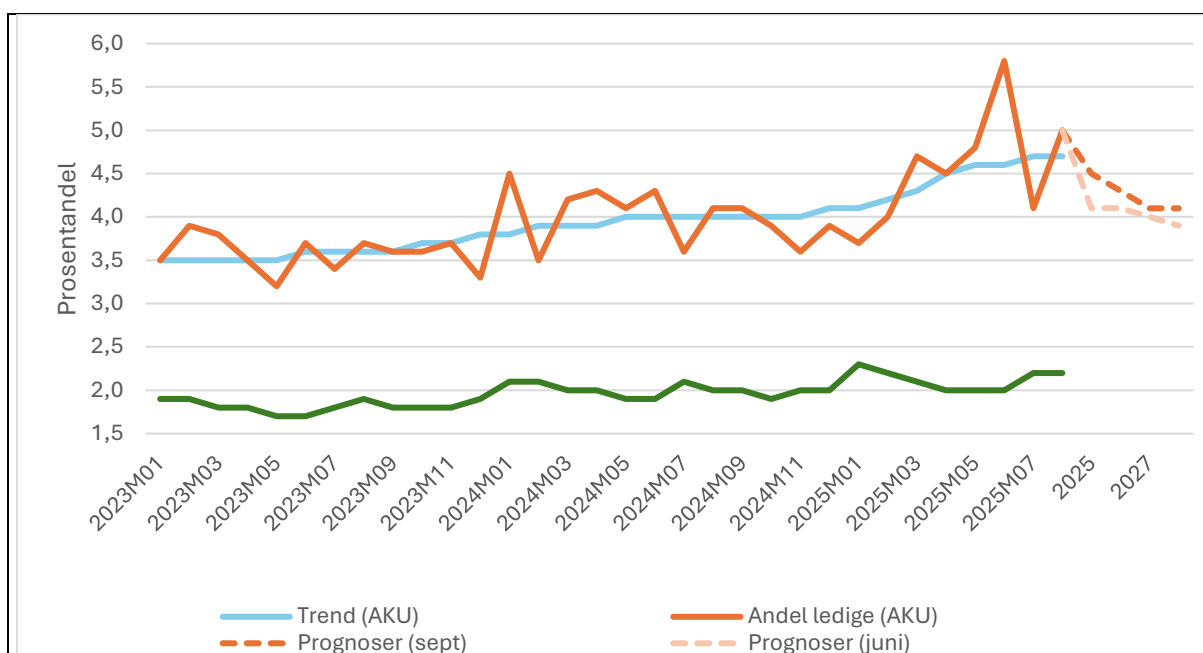
Kilde: ssb.no, tabell 12880, sist oppdatert 16. september 2025.

Arbeidsmarkedet

Arbeidsledigheten har steget gjennom 2025, og i august lå arbeidsledige som andel av arbeidsstyrken på 5,0 prosent, ifølge SSBs arbeidskraftsundersøkelse (AKU). I sine nyeste prognoser over utviklingen i norsk økonomi anslår SSB at AKU-ledigheten vil ligge noe høyere enn 4 prosent både i 2025 og 2026.

Som beskrevet tidligere er den viktigste forklaringen på den økte ledigheten at det er mange fler som tidligere sto utenfor arbeidslivet, som nå leter etter en jobb, og ikke at etterspørselen etter arbeidskraft har sunket. Mange av de som nå gjerne vil inn i arbeidsmarkedet, for eksempel ukrainske flyktninger, har ikke vært i jobb tidligere, og har derfor ikke rett på dagpenger. Det kan påvirke hvor mange av de reelt sett arbeidssøkende som velger å registrere seg som ledige i Navs register. Dermed kan det også forklare hvorfor vi de siste månedene ikke har sett den samme økningen i Nav-registrert ledighet som vi har sett i ledigheten som målt gjennom AKU-undersøkelsen. Utviklingen i arbeidsledigheten er illustrert i Figur 2.

Figur 2: Arbeidsledighet – nivå, trend og prognoser

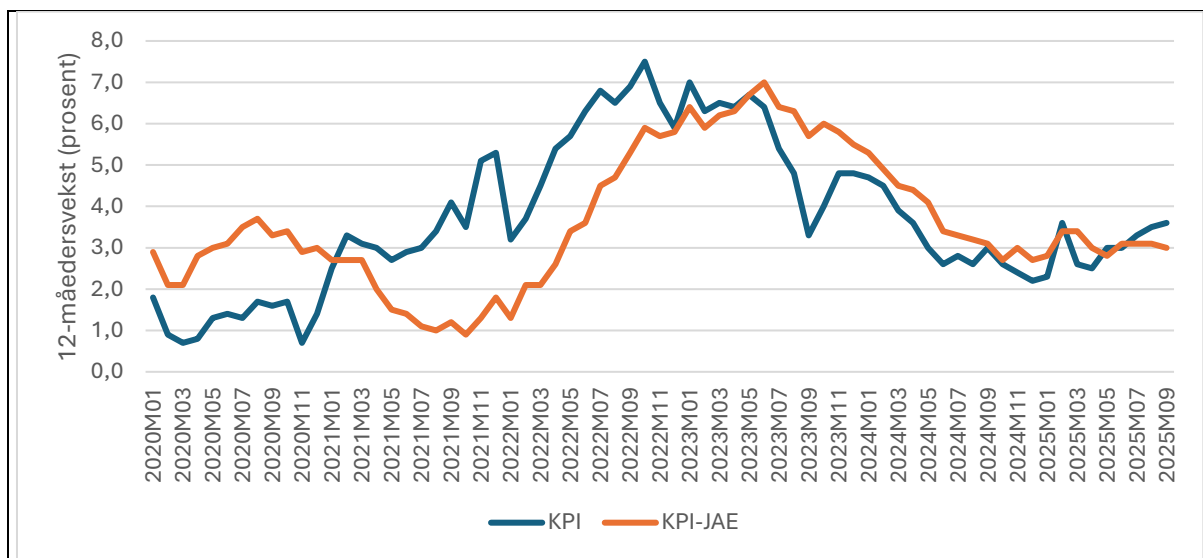
Kilde: ssb.no, tabell 13760, sist oppdatert 25. september 2025, og nav.no, statistikk over helt ledige, sist oppdatert 9. oktober 2025.

Priser, lønninger og renter

Veksten i konsumprisene fra september i fjor til september i år var på 3,6 prosent, noe høyere enn årsveksten i august. Den underliggende prisveksten (justert for energipriser og avgifter) var på 3,0 prosent i september.

Så langt i år har veksten i konsumprisene vært på 3,0 prosent, og Statistisk sentralbyrå anslår nå at det også blir årsgjennomsnittet. Til sammenlikning anslo Teknisk beregningsutvalg at prisveksten i 2025 kom til å ligge på 2,7 prosent. Dette innebærer i seg selv at frontfagsrammen på 4,4 prosent fra årets lønnsoppgjør gir en lavere reallønnsvekst enn anslått i vår. Ifølge Statistisk sentralbyrå ligger imidlertid også lønnveksten an til å bli høyere enn det som var forventet i vår. SSB anslår nå at veksten i gjennomsnittlig årslønn vil være på 4,9 prosent i 2025. Totalt sett i økonomien ligger altså reallønnsveksten nå an til å bli høyere enn forventet tidligere. Det gjenstår å se hvordan den samlede lønnsveksten fordeler seg på sektorer og tariffområder.

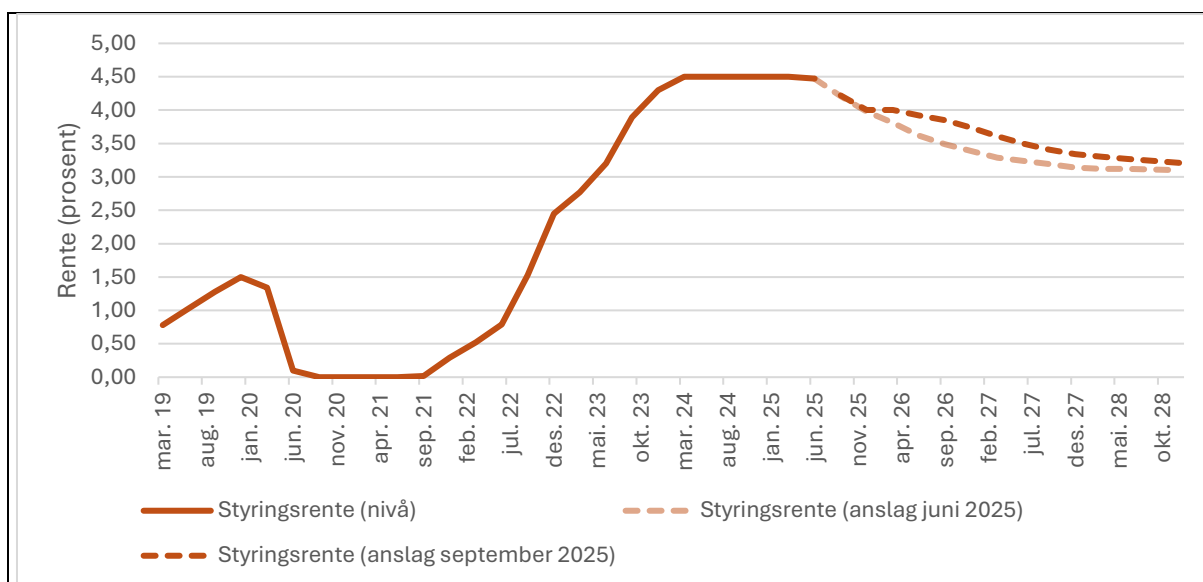
Figur 3: 12-månedersvekst i konsumprisindeksen ((KPI) og konsumprisindeksen justert for endringer i energipriser og avgifter (KPI-JAE)

Kilde: ssb.no, tabell 03012 og tabell 05327, sist oppdatert 10. oktober 2025.

Norges bank setter sentralbankrenta for å oppnå en lav og stabil inflasjon på nær 2 prosent over tid. Rentesettingen skal også bidra til høy og stabil produksjon og sysselsetting. Inflasjonen ligger altså fortsatt høyere enn Norges banks langsiktige mål. Sentralbanken vurderer også inflasjonen nå som litt mer gjenstridig enn forventet, så selv om de satte ned renten fra 4,25 prosent til 4 prosent i september, anslår de nå at rentene kommer til å bli satt ned langsommere enn de forventet før sommeren.

Figur 4: Styringsrente, historisk nivå og anslag

Kilde: Norges bank, pengepolitisk rapport 3/2025, publisert 19. september